

ності необхідно: розробити чіткі механізми нормативно-правового регулювання, а саме кодифікація законодавства (створення та затвердження Кодексу про інтелектуальну власність); поєднати науку з виробництвом, що передбачає запровадження комплексу заходів (дослідження і аналіз ринку, фінансування впровадження об'єктів інтелектуальної власності, дослідження та розробку тощо); створити національну систему підготовки та підвищення кваліфікації спеціалістів з інтелектуальної власності. Також, враховуючи європейський досвід створити структуру, яка була б спеціалізованою у сфері інтелектуальної власності, оскільки згідно з чинним законодавством

УДК 347.78 (043.2)

Журавель Т.С.,
студентка,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Білоусов В.М., старший викладач

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ ГЕОГРАФІЧНИХ ЗАЗНАЧЕНЬ

Правове регулювання відносин, пов'язаних з використанням географічного зазначення походження товарів в Україні забезпечується Цивільним кодексом України (далі – ЦКУ) та спеціальним законом України "Про охорону прав на зазначення походження товарів" (далі – Закон). Крім цього Україна приєдналася до ряду міжнародних угод, пов'язаних з правовою охороною об'єктів інтелектуальної власності, які стали частиною національного законодавства.

Проте в чинному законодавстві мають місце розбіжності в термінології щодо географічних зазначень.

Так, в ЦКУ використовується термін "географічне зазначення" в той час як в Законі України "Про охорону прав на зазначення походження товарів" користуються терміном "зазначення походження товарів". Відповідно до визначеного Закону під терміном "зазначення походження товарів" слід розуміти просте зазначення товару та кваліфіковане зазначення походження товару.

Просте зазначення товару в Законі інтерпретується як будь-яке словесне чи зображувальне позначення, що прямо чи опосередковано вка-

зує географічне місце походження товару. Основна функція простого зазначення товару – вказати географічне місце походження товару. Просте зазначення походження товару не підлягає реєстрації а його правова охорона полягає в недопущенні використання зазначень, що є неправдивими і вводять в оману споживачів.

Кваліфіковане зазначення походження товару, відповідно до Закону, відображає не тільки місце але й особливі властивості, конкретні якості або ж інші характеристики товару. За допомогою кваліфікованого зазначення прослідковується прямий зв'язок між якістю товару, наявністю в нього конкретних особливостей та місцевістю його виробництва [3, с.411]. Ця якість є постійною та обумовлена природними умовами, що об'єктивно існують в зазначеному географічному місці.

Закон розрізняє два види кваліфікованого зазначення походження товару – назва місця походження товару та географічне зазначення походження товару.

Назва місця походження товару відповідно до Закону застосовується до позначення товарів, що походять із зазначеного географічного місця і мають особливі властивості, головним чином зумовлені характерними для даного географічного місця природними умовами або людським фактором.

Географічне зазначення походження товарів вказує на місце походження товарів, що мають певні якості, зумовлені, в основному, характерними для даного географічного місця природними умовами, людським чинником або ж їх поєднанням.

Просте зіставлення цих понять свідчить про відсутність чітко визначених критеріїв щодо встановлення відповідних характеристик, зв'язку між ними, якістю товарів та їх географічним походженням.

Поряд з термінологічною неоднозначністю в частині географічного зазначення походження товарів та відсутністю чітко визначених критеріїв щодо встановлення відповідних характеристик цього засобу ідентифікації, у вітчизняному законодавстві існує невідповідність у визнанні географічного зазначення об'єктом права інтелектуальної власності [2, с.235]. Так, Закон таким об'єктом визнає кваліфіковане зазначення походження товарів, а ЦКУ – географічне зазначення, яке за своєю суттю є значно ширшим поняттям. Немає однозначності у вітчизняному законодавстві і щодо суб'єктів права інтелектуальної власності на географічне зазначення. Закон поділяє суб'єкти права інтелектуальної власності на географічне зазначення на дві групи – суб'єкти права на

реєстрацію географічного зазначення та суб'єкти права на його використання. Щодо ЦКУ то він до суб'єктів права інтелектуальної власності на географічне зазначення відносить виробників товару, асоціації споживачів та інші суб'єкти. Права, які їм забезпечуються цим законодавчим актом, стосуються як права на визначення позначення товарів географічним зазначенням, так і права на його використання, а також прав перешкоджати неправомірному використанню географічного зазначення чи забороняти таке використання.

Доцільно було б надати нове тлумачення терміна "географічне зазначення". З цією метою до Закону України "Про охорону прав на зазначення походження товарів" слід внести такі доповнення:

а) географічним зазначенням може виступати не тільки назва географічного місця, але й будь-яке позначення, що вказує на певну географічну місцевість;

б) встановити критерії зв'язку між якістю товарів, їх певними характеристиками та їх географічним походженням [1, с.106].

Підсумовуючи вище викладене стосовно термінологічної неоднозначності щодо географічного зазначення походження товарів та не співставлення ряду норм щодо даного об'єкту інтелектуальної власності, слід констатувати, що національне законодавство не повністю розкриває це поняття. Наведене засвідчує доцільність вдосконалення термінологічного апарату, що використовується в національному законодавстві.

Література

1. Гуменний Р. Проблемні питання правової охорони географічних зазначень // Університетські наукові записки – 2009. – №3. – С.105-108.
2. Тараненко О. М. Особливості використання географічних зазначень в Україні // Часопис Київського університету права. – 2012. – № 1. – С. 232 – 235.
3. Цивільний кодекс України. Науково-практичний коментар. Видання шосте, перероблене та доповнене. / За заг. ред. Є. О. Харитонова, Н.Ю. Голубєвої – Х.: ТОВ "Одіссей", 2010. – 1216 с.

Загарук С. М.,
студентка,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Білоусов В.М., старший викладач

ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ ДОГОВОРУ ДОВІЧНОГО УТРИМАННЯ

Договір довічного утримання – усталена договірна конструкція в цивільному праві України. З прийняттям Цивільного кодексу України договір довічного утримання (догляду) зазнав значного оновлення в правовому полі. Однак практика застосування чинного законодавства породжує низку питань, які потребують свого теоретичного обґрунтування та законодавчого вирішення. Їх дослідження з огляду на практику застосування є актуальним.

Із визначення цього договору за ст. 744 ЦК України та з аналізу інших правових норм, розміщених у главі 57, випливає, що, по-перше, знято раніше чинні за ЦК 1963 р. обмеження щодо суб'єктного складу договору; по-друге, значно розширене коло об'єктів, щодо яких можливе укладення договору довічного утримання; по-третє, чіткіше врегульовано правові наслідки розірвання договору тощо.

У Цивільному кодексі УСРР 1922 р. не було норм про довічне утримання (догляд). У нотаріальній інструкції від 17 листопада 1928 р. зазначалося, що у договорі дарування міг бути включеним обов'язок особи, яка одержала дар, утримувати дарувальника або третіх осіб до смерті (згодом ця норма була скасована) [1, с. 50]. У ЦК 1963 р. норми, присвячені правовому регулюванню договірних відносин з довічного утримання, структурно розміщувалися в системі норм, що врегульовували надання послуг. За ЦК України, у системі норм, що регулюють відносини з передання майна у власність. Вникаючи в суть договірних відносин сторін, можна вважати, що основна мета укладення і виконання договору не зводиться лише до передання майна у власність набувачеві. Відчужувач за договором має основну мету – одержати догляд, утримання від особи, яка може їх надати як за матеріальними, так і за моральними критеріями (такі критерії є важливими саме для відчужувача). З позицій набувача його прагнення отримати майно у власність не може бути реалізоване без вияву волі, ініціативи відчужувача. Якщо у дого-